

REGELFRÅGOR och BEDÖMNINGSPROBLEM

av HENRY RENSTÅHL

Inom regelkommittén hyste vi den förhoppningen att de nya bedömningsanvisningarna som började gälla fr o m årsskiftet, som så många varit med och tagit fram, borde vara så entydiga att några tolkningssvårigheter icke kunde föreligga. Så blev det dock ej fallet och jag skall här ta upp de mest väsentliga frågeställningarna som inkommit.

Vid betygssättningen av ett utfört moment kan man inte slaviskt följa domarkompndiet. I vissa fall skulle detta kunna leda till att, "tillspestat", hunden blev skyldig betyg till nästa moment trots att MOMENTET UTFÖRTS. Ett exempel på detta kan vara apportionering. Hunden har tjuvstartat, tuggar kraftigt på föremålet och släpper detsamma vid föraren innan denne kommanderat loss. Ett sådant utförande är icke önskvärt men den åsyftade handlingen dvs. att hämta föremålet har i alla fall utförts.

Flera liknande situationer skulle kunna lämnas där bedömningsanvisningarna anger att betyget skall sänkas så och så mycket för detalifel som hund och förare begagnar sig av. Gränsen mellan godkännande och underkännande finnes angiven, det kan t ex vara att hunden ej åtyder tredje kommando, markerar ej figuranten i vind- och ljudmarkering, går i stramt koppel hela linförhållningen eller under större delen av "fritt följ" på längre avstånd än en meter från föraren, hoppar i endast en riktning osv. Alla dessa gränser skall domaren känna till medan betygssättningen för detalifel i de flesta fall regleras genom att ordet "bör" användes. Självfallet bör man inte komma mer än en enhet från vad som rekommenderats.

Har man en negativ bedömningssyn är det lätt att genomgående utdela betyg som ligger under vad som rekommenderats och felletandet kan medföra att det inte blir något betyg kvar "trots att hunden utfört momentet". Den som ser det positiva i utförandet, trots att det finnes en del detaljfel kommer i många fall att ligga över vad som framförts i bedömningsanvisningarna. Naturligt blir att om två sådana domare dömer tillsammans, det rätt ofta kan uppstå skillnader med ett par enheter i betygssättningen. Det ligger då nära tillhands att påstå att medelbetyget ändå medför att ekipaget får den rätta poängen, men detta är inte alldeles säkert.

Med detta vill jag ha sagt att den överdrivna felletaren nog är den som röner minst förståelse. Å andra sidan, en för generös betygssättning kan medföra att högsta betyg utdelas till prestationer som ligger för långt ifrån idealbilden och detta förlorar det välövade ekipaget på.

Efter min förra artikel har jag erhållit flera påpekande där man ifrågasätter om det är vettigt att högsta betyg utdelas då momentet icke utförts perfekt. Tidigare hade framförts att en hund som i "fritt följ" utfört hela momentet glatt och villigt men vid ett sättande, bland de fem som gjordes, satte sig "något" sakta och tilldelades högsta betyg.

Ett annat exempel kan ges, en hund har utfört perfekt skallgivning, men i samband med detta lyfte den en tass från marken. Betygsattes med 9, kunde väl lika bra varit 10. Skäl för betygsänkning föreligger om hunden hela momentet trampar med båda benen, men man skall komma ihåg att betyget kan bli så högt som 7 om hunden ändrar ställning.

STEGKLÄTTRING

I bedömningsanvisningarna garna för stegklättring står "Hundens rädsla för höjden tar sig ibland uttryck i att den försöker hoppa ner på marken. Sker detta före tredje stegginnet från slutet skall momentet underkännas". Med denna skrivning förstås "att hunden har hoppat från hindret". Om föraren genom kommando får hunden att vara kvar på hindret skall betyget sänkas. Att den "försökt" ta sig därifrån bör således ej direkt medföra ett underkännande.

KRYPANDE

I reglerna finnes inskrivet att föraren får gå framåt böjd under momentet "krypning". Tolkningen kan då bli att föraren ager rätt att gå löd över hunden utan att betyget reduceras. Se u dock icke fallet, framåt böjd är en sak medan framåt böjd över hunden är en helt annan sak. Laggande och sättande ingår i momentet, detta betyder att tävlingsledaren har att beordra föraren att lägga hunden, därefter ny tillsägelse för startande av kryptet, och sedan angiven sträcka utförs ett kommando för halt och därefter nytt kommando för sättande. Ibland förekommer att hunden sätter igång med krypningen direkt den kommit ner i liggande ställning eller sätter sig utan kommando då föraren gjort halt. Om det är riktigt illa så kan man få en hund som gör båda felen men ändå utför själva krypningen på ett acceptabelt sätt. Normalbetyget i ett sådant fall kan nog vara 6 medan det stannar vid 7 då ett av delmomenten utförts fel. Självfallet skall betyg sänkas vid tveksamma laggande eller sättande.

Använder sig föraren av handpåläggning bör momentet underkännas.

PLATSLIGGNING

Ofta inträffar att någon hund går upp i momentet "platsliggning" och går fram till annan hund, för att i bästa fall leka. I allmänhet går då också denna hund upp medan övriga kan bli liggande. I ett sådant fall skall platsliggningen göras om och då får inte den först felande hunden vara med. Vid ett tillfälle gick en hund upp och fram till tre hundar, vilka ändå blev liggande, därefter fortsatte den till ytterligare två vilka gick upp. Domaren valde då att ge fullt betyg till de tre hundar som låg med motivering att de inte gått upp trots att hunden varit hos dem. Det ligger nära till hands att instämma i att domaren tänkte logiskt om det inte bara hade varit så, att ytterligare två hundar fanns med i platsliggningen och deras reaktion fick man aldrig se då de felande ej hann fram till dem innan platsliggningstiden utgick. I och med detta så blev det ologiskt. Att en hund går upp då en annan kommer fram behöver inte bero på att den är dålig i momentet utan kan mera böttna i en osäkerhet för andra hundar. Något skäl att göra om momentet föreligger däremot icke då en eller flera hundar lämnar sin plats för att t ex gå till sin are.

FRAMÅTSÄNDANDE

I momentet "framåtsändande" föreligger olika synsätt på hur mycket hunden får avvika från den tänkta linjen framför föraren. Smärre avvikelser från huvudriktningen må tillåtas föreskrivet regeltexten. Smärre kommer av små, varför vid en strikt tolkning, avvikelserna i sidled skulle kunna sättas mycket snävt. I bedömningsanvisningarna finnes inskrivet, "i övrigt tas vid bedömningen hänsyn till om hunden håller huvudriktningen". Med denna skrivning kan man bibehålla den uppfattningen att det inte är "så viktigt". Momentet räknas som ett av de mera svarbedömda, iakttagelser skall göras på att hunden är kvar vid sidan under den inledande förflyttningen, kontakten med föraren, minimiavstånd mellan hund och förare, avvikelser i sidled, uppträdande vid passerandet av de på linje stående personerna (högre- och elitklass), lydnad och snabbhet vid inkallningen, dessutom skall det samma upprepas i omvänd riktning. Regelkommissionen anser att stor vikt skall fastas vid att hunden är på rätt plats framför föraren och utfärdar därför följande rekommendation: För högsta betyg krävs att hunden håller huvudriktningen och icke avviker mer än högst ca 3 meter åt vardera sidan från förarens marschriktning. Hund som i båda riktningarna avviker mer än 7 m från huvudriktningen kan ej godkännas i momentet.

HINDERHÖJDER och APPORTVIKTER

Bestämmelser för hinderhöjder och apportvikter, tar hänsyn till rasernas medelhöjd enligt standard och skall ses som minimikrav för resp ras. Vissa förare vill välja högre hinder och/eller en apport av större tyngd än vad som krävs för deras ras. Något skäl att icke tillmötesgå detta synes ej föreligga. Därest utförandet sedan inte skulle bli som föraren tänkt sig så är det uteslutet att göra om momenten med ett lägre hinder eller lättare apportföremål vid samma tävling. Där emot får ej maxhöjden eller maxvikten, på tungt föremål överskrida vad som stadgas i reglerna.

VINDMARKERING

I momentet vindmarkering finnes föreskrivet att hund och förare får passera sträckan i båda riktningarna. Detta har införts i den händelse markeringen av figuranten uteblir första gången denne passeras. Har hunden markerat finnes således ingen anledning att på nytt pröva denne åt det andra hållet utan momentet kan avbrytas.

SKALLGIVNING PÅ FEL PLATS

Ihållande skallgivning i lydnamsmomenten, där skallgivning inte ingår, medför att momentet underkännas. Gnäll, gläfs och morrningar medför som regel att betyget blir högst 7. I specialmomenten gäller inte samma bestämmelser, hund i skyddshundgruppen som skäller eller gnäller högljutt då figuranten är under flykt eller innan den kommenderas mot stillastående erhåller betygsänkning med någon enhet. Vid spårningen tillämpas också samma princip, dvs betygsänkning med en enhet "om ofoget är markant" och i de flesta fall blir detta i momentet "uppletande av spår". Särskilt skall beaktas när momentet börjar. Skall, gnäll som kommer till stånd under det hunden tas fram till platsen eller under selens påsättande medför ej någon betygsreducering. Rapporthund som inte är tyst under hela provet kan aldrig tilldelas högsta betyg. Intensiv skallgivning kan t o m medföra ett underkännande. Okynnesskall eller gnäll av en sökhund medför också sänkning av betyget i likhet med spårhunden utom i de fall skallmarkerande hund blindmarkerar. Sammantaget kan alltså sägas, att hund som inte håller tyst när ett moment har igångsatts, bör vidkännas betygsavdrag.

RAPPORTHUNDAR

I och med införandet av stationsbetyg för rapporthundar har flera problem uppkommit. Största problemet synes vara hur betygsättningen skall göras då hunden inte varit tyst på en station och detsamma följaktligen endast uppmärksamats av den ene domaren. Kan den ene

domaren ge betyg 10 och den andre avdrag med en enhet? Med en sådan betygsättning skulle man kunna säga sig uppfyllt reglernas krav, att för högsta betyg krävs att hunden förhåller sig tyst under hela provet, då genomsnittsbetyget blir 9.5. Ett sådant resonemang blir dock obilligt då bedömningsanvisningarna anger att hund som skäller eller högljutt gnäller ej bör ges högre betyg än 9. Dessutom finnes angivet att i de fall hunds uppträdande begränsas av maxbetyg skall detta beaktas av båda domarna även om det felaktiga beteendet bara iaktages av den ene domaren. Denna maxbedömningsprincip tillkom bl a för att förhindra en betygsättning mot regeltexten som kunde, i extrema fall, medföra att den ene domaren ställde högsta betyg medan den andre underkände hunden på grund av störande skallgivning på "en" station. Ett intressant fall inträffade vid ett tillfälle under rapportmomentet.

Från C-stationen uppmärksammades en hund som kommit från A i ett säkert tempo varvid en annan hund kommer ifatt. Båda blir stående och efter ytterligare en stund kommer ännu en hund. Runt bygget gick sedan leken som slutade med att hundarna tillsammans satte fart tillbaka mot A-stationen. En av förarna kan inte hålla sig, utan ropar på sin hund, som då är ungefär 100 meter från C-stationen, varvid samtliga vänder och kommer in tillsammans. Något problem med betygsättningen uppstod sedan inte då hundarna ej fullföljde de resterande sträckorna, men domaren vill ha svar på hur den skulle gjorts om de tre hundarna fullföljt momentet. Kan domaren underkänna den hund som föraren kallade in? Skall de andra två också underkännas? De hade med största säkerhet återvänt till A-stationen om inte inkallningen gjorts! Ab

Rengör hundens öron skonsamt



OTINOL

- löser upp smuts, vax, sekret
- mildt: irriterar inte
- antiseptiskt

Du köper Otinol hos
välsorterade återförsäljare:
hundshopar, zooaffärer,
varuhus, apotek.

plastflaska à 50 ml



AGRIVET AB Box 217, 751 03 Uppsala 018/15 60 40

solu säker kan man inte vara! Det ligger nära tillhands att domaren blir irriterad på inkallningsföraren, det är denne som ställt till problemet. I anvisningarna finnes infört att förare som kallar på sin hund före stationsområdet, dvs. inom en gräns av 50 meter från mottagningsplatsen skall erhålla betygssänkning med en enhet. Detta kan synas lite, men det blir ändå en hel del poäng. De övriga kan inte belastas med detta betygsavdrag, de ropade inte på sina hundar. Domarna har sedan vidare att ta ställning till hur hundarna "i övrigt uppträtt under momentet". Här kommer alla tre att erhålla en kraftig sänkning av betyget, därtill kommer med säkerhet betygsavdrag för "ojämnt tempo". Uppflyttningspoäng eller certifikatpoäng torde därmed inte kunna vinnas och detta är inte minst viktigt.

SPÅRHUNDAR

Kan spårhund som erhåller 0 i momentet "upp-letande av spår" och därför erhåller påvisning tilldelas betyg 10 i momentet "spårning"? Momentet språning börjar då hunden kommenderas att ta spåret vid anvisad punkt. Gör den detta direkt och i övrigt utför momentet utan anmärkning kan högsta betyg utdelas.

I spårhundgruppen äger hunden rätt att arbeta i linans längd på vardera sidan om den tänkta linjen vid sök efter spåret i lägre klass. Detta kan få till följd att den "tar upp spåret" många meter från upptagningslinjen och därvid går åt fel håll, dvs. bakspårar mot linjen. Hunden skall då beordras tillbaka då den passerat och kommit ca 15 meter från upptagningslinjen. I vissa fall kan det även bli så att hunden finner spåret då den är ute i full linlängd, räknat från upptagningslinjen där föraren bör vara och då går åt fel håll. Tillbakakallandet blir i sådant fall först aktuellt då den sparat ca 15 meter. Det gäller därför att anvisningarna för spårutläggningen följes i vilket sti-

puleras att spåret skall ha en sträckning av minst 30 meter innan det går in i upptagningsområdet. I högre- och elitklass skall bakspårningen avbrytas först sedan hunden är ca 15 meter från upptagningsområdets gräns. Detta kan medföra att hunden kommer att gå åt fel håll i många meter beroende på var den tar upp spåret i rutan.

Vissa förare ger hunden "godis" då den under spårningen finner apportföremål. Om man vill hålla på med detta har väl ingen betydelse; att räkna detta som otillåtet hjälpmedel och därför underkänna momentet är väl överdrivet. Där- emot skall man inte tillåta detta under lyd-nads-momenten, budföring, uppletande av föremål etc då det kan påverka efterföljande hundars uppträdande.

SÖKHUNDAR

I regeltexten för sökhundar finnes infört att vid start avgör föraren åt vilket håll hunden skall börja söka. Denna text ger således föraren rätt att välja om hunden skall sändas till höger eller vänster om mittlinjen på sitt första slag. Arbets-sättet kan sedan liknas vid skyddshundens moment "avsökande" dvs. att hunden skall söka i slag på vardera sidan om mittlinjen. Det är så- ledes inte tillåtet, inte ens i appellklass, att låta hunden gå fram och tillbaka inom den ena sidan för att sedan ta den andra på återvägen.

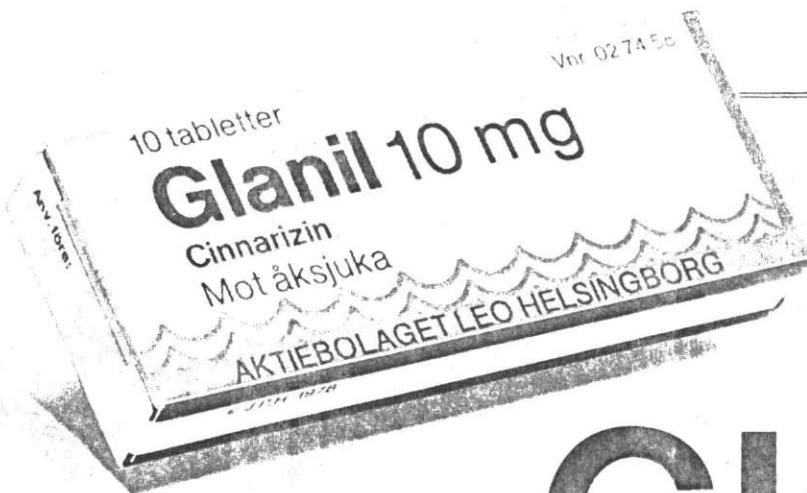
Ibland händer att en hund tar en figurant som ligger rätt långt fram i området på grund av att vittringen från denne förs med vinden till hunden. Avståndet kan då i vissa fall bli mycket långt, dels beroende på hur välövad hunden är och dels på vindstyrkans kraft eller i de flesta fall en kombination av båda förhållandena. Sedan påvisning skett uppstår frågorna, måste föraren gå genom skogen tillbaka eller kan han gå rätt ut till mittlinjen, varifrån det kan tillåtas att söket på nytt igångsattes, från mittlinjen skall det vara,

men äger föraren rätt att gå tillbaka till platsen där hunden utsändes, eller måste arbetet fortsätta vinkelrätt ut från figuranten?

För det första måste man konstatera att hunden inte gjort något fel, visserligen lämnade den riktningen som föraren dirigerat den ut i, men det skall den göra då sökhundens arbetssätt bygger på ett vindarbete och inte i första hand går ut på att föraren skall direkt-dirigera hunden till figurantens plats. Det är således riktigt att hunden lämnar slaget då den känner vittringen. Orättvist blir det om man kräver att arbetet skall fortsätta mitt för den funna figuranten, då det kan finnas figuranter inom det bakomliggande området, ex. till och med på samma sida som den funna personen var placerad. Föraren får därför fortsätta söket från från den plats han var då markeringen erhöles. Återgången till denna plats kan göras genom skogen, men detta kan ta längre tid än att gå fram till mittlinjen, mycket beroende på hur långt man är från denna. Med säkerhet finnes det förare som försöker, att så nära som möjligt, ta sig tillbaka samma väg, då detta kan ha en viss betydelse ur dressyrsvynpunkt.

TJÄNSTETECKEN

Tjänstetecknet skall även användas vid träning och texten på detsamma skall överensstämma med vad som angivits i regelboken, dvs bokstäverna SBK på en rad. Annan text som t ex förarens namn, adress etc kan vara bra om detta också finnes angivet. Sådant text anbringas i så fall på tecknets insida. Främsta anledningen till att annan text och SBK-bokstäverna placeras en- hetligt är att till Naturvårdsverket har anmälts utseendet av tecknet som vi sedermera hoppas skall publiceras i jakttidningar etc för kännedom till de som i första hand bör känna till detsamma, jagarna.

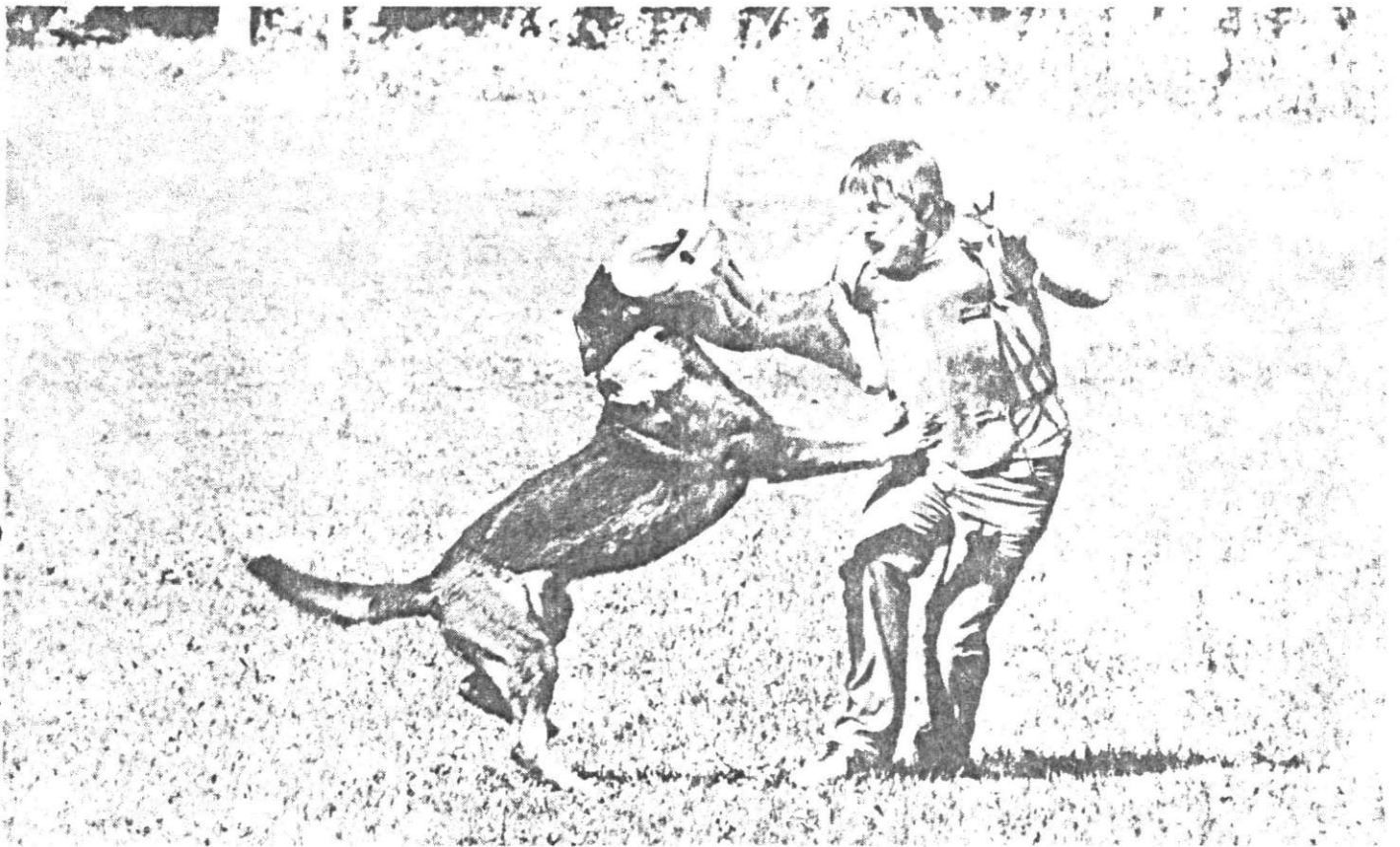


Glanil

Det enda åksjukmedlet för både oss och hunden!
Receptfritt på apotek.



JANSSEN DIVISION AB LEO
251 09 HELSINGBORG



REGELFRÅGOR och BEDÖMNINGSPROBLEM

av HENRY RENSTÅHL

Underlag för att sätta ihop en artikel angående bedömnings- och tolkningsproblem finnes alltid. Många frågor kan man ställa sig något undrande till om det verkligen behöver en tolkning, om man inte gör, så att säga, en höna av en mycket liten fjäder. Jag är lite rädd då allt skall behöva detaljregleras, synsattet på helhetsintryck av momenten, domarnas "fria skön", som det heter kan helt försvinna. I vissa fall är detta nog önskvärt, när det fria skönet inte håller sig inom reglernas ram, men inte alltid.

FEL KOMMANDO

Frageställningen är: *om en tävlingsledare av misstag använder fel kommando vid ett moment och hunden ändå utför momentet felbrett, är det då befogat med betygsavdrag?* Först skall konstateras att de kommandoord som finnes angivna i reglerna är önskvärda. Föraren kan således välja att använda sig av andra om vederbörande så önskar. Användes däremot tecken i lydnamsmomenten skall detta anmälas före igångsättandet av momentet. Frågan kan man ställa sig om hunden i momentet "krypning" startar utförandet om föraren i stället för kryp kommanderar plats eller om hunden utför hoppet över hinder då den får ett kommando, visserligen av misstag, "ligg"! En annan gång kan det vara en hund som

gör en perfekt apportionering trots att föraren kommanderar "stanna kvar". Något svar på frågan ger jag inte denna gång. Har Du några synpunkter på hur man skall göra så sänd in dem till redaktören för Brukshunden, SBKs kansli Box 349, 123 03 Farsta före den 1 september.

PLATSLIGGNING

Från en regional domarkonferens har inkommit följande frågeställning: *"Om en hund lägger sig före tävlingsledarens tillsägelse, hur många gånger skall föraren få möjlighet att förma hunden inta utgångsställning?"* I åttast skulle svaret kunna vara, att momentet avser att prova om hunden kan ligga på anvisad plats under en viss tid. Så enkelt blir det dock inte då anvisningarna föreskriver att "momentet börjar med ekipaget på anvisad plats och med hunden i utgångsställning". Vad man kan konstatera är att texten egentligen är ofullständig. Till densamma skall föras: "och då tävlingsledaren beordrar förarna att lägga hundarna". Oavsett nuvarande eller kommande text gäller generellt, med undantag för apportionering, att hunden skall invänta kommando från sin förare innan den påbörjar ett lydnamsmoment för att kunna godkännas i densamma. Rent teoretiskt kan det vara så att föraren "har kommanderat" hunden att lägga sig. Detta får dock ej ske förrän tävlingsledaren beordrat detsamma. Denna anvisning har tillkommit närmast för att domarna skall kunna koncentrera sin uppmärksamhet på vad som komma

skall efter tävlingsledarens tillsägelse. Efter denna utvisning skall svaret lämnas på frågan. Förarens sätt att lägga hunden ingår även i momentet platsliggning. Härav följer att hunden skall vara i utgångsställning (sittande eller stående) då detsamma skall igångsättas. Visar hunden sådan olydnad att den vägrar att ålyda förarens tredje kommando kan den inte provas i momentet. Tänkbart kan också vara att föraren tar tag i halstringen och sätter hunden. Någon betygssankning härtför kan ju inte bli aktuell då momentet börjar först då tävlingsledaren "beordrar förarna att lägga hundarna". Sitter eller står inte en sådan hund tills den sedan får kommandot för att lägga sig så har inövningen av momentet gjorts på ett felaktigt sätt vilket inte skall premieras.

VISNING AV BETYG

I princip kan man säga att domarens betyg bör visas i anslutning till att respektive moment genomförts. I lydnamsmomenten finnes egentligen endast ett undantag och detta gäller momenten "platsliggning" och "skottberördhet". I skyddsmomenten finnes däremot flera tillfällen då momenten bygger på varandra som t ex transport och överfall, bevakning, flykt och släppande i lägre klass, modprov och släppande i högre och elitklass och även avsökande med standskall. I dessa fall skall betygvisningen ske efter det de sammankopplade momenten genomförts. Att som i något fall framförts genomföra "visningen" först sedan samtliga munkorgs- resp skydds-

ärmsmoment genomförts i högre- och elitklass är inget att rekommendera. Dels tar det längre tid och dels vill nog både deltagare och publik se betyget då de har bilden kvar på näthinna.

SKYDDSTJÄNST

Många har hört av sig och vill erhålla besked i vilka avseenden synsättet för bedömning av skyddsmomenten skulle vara ändrade med de nya bedömningsanvisningarna. I princip kan man säga att några skillnader inte föreligger. I de nya anvisningarna finnes tydligare utskrivet när momenten börjar och slutar och bättre anvisningar för tävlingsledarens uppläggning av de olika momenten. Innan jag går in på att besvara en fråga från en regional domarkonferens skall några allmänna synpunkter domkas.

För att erhålla HÖGSTA betyg i skyddstjänsten krävs att flera faktorer är uppfyllda. För det första skall hunden LUGNT och TYST, då figuranten tivr, invänta förarens kommando innan den går till angrepp. Undantag finnes dock då INTE skall behöva erhålla något kommando utan självmant skall gå till angrepp. Dessa krav finnes i moment då föraren blir överfallen (överfall och dubbelretning) och då figuranten lämnar sin plats i momentet "bevakning". Nästa krav är att hunden inte TVEKAR i angreppet, t ex springer bredvid figuranten då denne flyr eller tar lång tid på sig innan den kommer till bettet, i överfallen, eller i de fall figuranten efter en flykt vänder och angriper hunden. Den KRAFT som hunden lägger i själva bettet är också av största betydelse. I många fall kan t o m ett underkännande bli aktuellt då hundens kraft saknas i angreppet. Nästa detalj som har betydelse är NAR och HUR hunden släpper sitt bett. I de flesta momenten ingår själva släppandet som en del i momentet.

I princip kan man säga att hunden skall upphöra med sitt bett då figuranten står stilla och något särskilt kommando finnes egentligen inte för detta. Kommandot som föraren äger rätt i vissa moment att använda sig av, är således riktat till figuranten att avbryta sitt agerande. Särskilt skall observeras att hundar som är välövade kan släppa sitt bett då figuranten börjar inleda sitt stillastående. Alla tilldela sådan hund betygssänkning för att den inte behåller bettet tills figuranten står "bett stilla" är direkt felaktigt. Att hunden i sådant fall släpper beror mera på att den den snäbba uppfattningsförmågan som hundar som utrustade med, har gjort sig gällande. Självalfinnes de fall då hunden släpper "alldeles för tidigt". Lättare är att konstatera om den håller för länge. I sådana fall kan hela momentet underkännas av den anledningen. Nästa fas som har betydelse för betygssättningen är hur hunden UPPTÄRDER till föraren har den under kommandot vid sidan. Under denna tid skall hunden hålla figuranten under uppsikt utan att "gå på igen" eller avlägsna sig från denne. Oavsett hur bra momentet i övrigt än varit krävs här, för att erhålla högsta betyg att hunden under inga förhållanden vidrör figuranten. Den får heller inte avlägsna sig från denne för då säger man att den släpper "bevakningen". Gör den det och samtidigt lämnar figuranten mer än c:a 5 meter så blir betyget 0. Jag har tidigare framhållit att under denna bevakning bör hunden vara på "sparkavstånd" räknat från figuranten. Något sådant begrepp finnes inte infört i de nya bedömningsanvisningarna. Detta medför i princip att hunden får vara hur nära som helst, huvudsaken är att den inte vidrör figuranten.

I stort kan man säga att någon större skillnad i kraven inte föreligger då hunden arbetar i munkorg jämfört med skyddsarmsarbetet. Svårigheten ur bedömningssynpunkt är nog att se om hunden på rätt sätt avvärjer ett överfall. Kravet är att den stöter med munkorgen för att det skall räknas som ett rätt utfört angrepp. Ofta använder sig hunden av andra kroppsdelar (tassar, bogen etc) för att stoppa figuranten. I sådana fall är det relativt lätt att se, trots att momentet i allmänhet går fort, att avvärjandet inte skett på rätt

sätt. Svårare blir det då området används men hunden ändå egentligen inte försökt bita. Betyget kan då lätt bli av den ene domaren 0 medan den andre ger 10. Domarnas placering har stor betydelse i momentet och det bör ses antingen framifrån eller bakifrån. Allmänt kan nog sägas att det är lätt att tappa poäng i munkorgsarbetet, många gånger oförtjänt, då det hävdas att hunden inte "stött" på rätt sätt.

Ovanstående har endast, mycket kortfattat, behandlat hundens uppträdande. Föraren kan genom sitt agerande, eller brist på agerande, medföra att ett moment underkännes eller att betyget reduceras. Exempelk härpå är då föraren under transport inte kan få hunden att gå på rätt plats, dvs cirka 1 meter snett bakom figuranten. Om föraren/hunden är på "fel plats" skall tävlingsledaren påpeka detta för föraren. I och med detta har också möjligheten att erhålla högsta betyg försvunnit. Nästföljande moment "överfall" skall om hunden går i jämhöjd eller fram för figuranten ej utföras. Anledningen till att denna bestämmelse infördes var framst att risken för att få figuranten skadad är stor då hunden är på fel plats. Viktigt är också att se upp med de förare som har "en för lång meter". I allmänhet har dessa en hund som behöver längre tid på sig för att gå till angrepp och då är det naturligtvis en fördel med ett större avstånd. Figurantens arbete försåras också i dessa fall. Vanliga ingripanden från föraren kan också vara kommandon som ges efter det figuranten startat sin flykt eller att ett kommando ges för sent i momentet "bevakning" dvs sedan hunden visat sig ha svårt att upphöra med sitt angrepp. Självalfinnes äger föraren rätt att använda sig av "ett" kommando utan betygssänkning då denne skall ta in hunden till sidan i momentet. Denna rätt kan dock överdrivas genom att vederbörande mer eller mindre kastar sig mellan hund och figurant eller med andra åthävar försöker få hunden till sidan. Innan jag slutar detta allmänt hållna inlägg om skyddstjänsten vill jag rekommendera domarna att se över när momenten enligt bedömningsanvisningarna är slut. Olikheter uppstår annars lätt i betygssättningen då en av domarna bortser från denna detalj.

MODPROV och SLÄPPANDE

I bedömningsanvisningarna för momentet "släppande" finnes infört:

"Observeras bör att den hund som släpper INNAN förarens kommando till figuranten inte kan belastas härför i momentet SLÄPPANDE utan i stället i moment MODPROV, detta eftersom gränsen mellan momenten är dragen vid figurantens AVSTÄNNANDE". Denna text har flera begärt att få förtydligad.

För att klargöra hur anvisningarna skall tolkas lämnas två exempel: Hunden biter tag i ärmen i momentet modprov varefter den släpper sitt bett. Härvid skall figuranten enligt bestämmelserna fortsätta att angripa hunden som då på nytt biter och bibehåller bettet tills figuranten avstannar på förarens "stå-stilla" kommando varvid den utför ett perfekt släppande. I en sådan situation har hunden visat en "viss svaghet" i modprovet då den ej fullföljde angreppet. I olikaktligen får den betygssänkningen i detta moment. Släppandet utfördes, som tidigare framhållits, utan anmärkning varför högsta betyg kan erhållas.

Ett annat exempel kan vara att hunden biter tag i ärmen vid momentet modprov och släpper varvid figuranten på nytt försätter att agera mot hunden. Innan den hinner bita på nytt, kommanderar föraren "stå-stilla" till figuranten som då intar denna ställning och föraren kan sedan avhämta hunden utan anmärkning. Betygssättningen av modprovet blir också i detta fall reducerat av samma skäl som i föregående exempel. Något betyg i släppande, annat än 0, kan det inte bli då hunden inte satt i ärmen vid "stå-stilla kommandot".



SPÅRHUNDAR

Meningen är att hunden skall föras i en cirka 15 meter lång lina vid spänning. Detta gäller också i momentet "uppletande av spår". Terrängen kan dock vara sådan att föraren behöver gå närmare hunden för att se när den tar upp spåret eller markerar föremål. Skäl till betygssänkning kan sägas föreligga då föraren OBEFÖGAT följer hunden på närmare avstånd.

Ibland förekommer att hunden i momentet uppletande av spår går ut fel håll, dvs bakspårar. Hund som då icke "självmant" vänder på ett avstånd av c:a 15 m från områdets gräns skall återkallas till upptagningsområdet. Bakspårning räknas som ett allvarligt fel och skall medföra en betygsreducering med minst tre enheter i de fall ÅTERKALLANDET måste tillgripas. Inom vissa områden i landet har börjat praktiseras att sänka betyget "så fort hunden överhuvud taget går ut fel håll" i upptaget. Denna uppfattning får nog anses felaktig. Utrymmet, de 15 metrarna från områdets gräns, oavsett var hunden tar upp spåret i rutan, har införts bl a för att ge ett visst utrymme som kan medföra att den självmant vänder ut rätt håll. Däremot skall betyget reduceras om föraren vänder hunden även om detta sker innan ekipaget blivit återkallat.

Apporterna för spårmomentet i appellklass bör vad gäller storleken utformas i enlighet med skiss i Brukshunden nr 3/82.

SÖKHUNDAR

Successivt har börjat att utbreda sig en praxis att föraren i momentet "genomsökande" låter hunden arbeta i stora slag i första riktningen. Anledningen kan vara att föraren vill bilda sig en uppfattning om områdets utseende eller att genom snabbsoket chansa att hunden finner figuranterna så att soket kan avbrytas innan konditionen hos hunden tar slut. Säkrligen finnes det flera tänkbara anledningar. De nya bedömningsanvisningarna bör, vad gäller elitklass, stävja arbetsättet då dessa anger att betyget skall sänkas vid funnen figurant under sök på återvägen. Oavsett klass torde det vara svårt att sätta högsta betyg då hund finner två eller t o m samliga figuranter under ätersöket. Särskilt skall också beaktas då momentet är slut enligt bestämmelserna. Förare som avbryter efter två funna figuranter skall underkännas därest maximitiden ej utgått.